

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12CoCsp/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122202703
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122202703.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Vílágiovej a JUDr. Andreja Radomského v právnej veci žalobcov: 1/ P. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. X, XXX XX X., 2/ T. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. X, XXX XX X., obaja právne zastúpení: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: Q. Q., so sídlom K. XX, B., D.: XX XXX XXX, právne zastúpenému: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 863 017, o primerané finančné zadost'učinenie vo výške 6.472,51 Eur, o odvolaní strán proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 7Csp/41/2022-82 z 28.09.2022 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. zaviazal žalovaného titulom primeraného finančného zadost'učinenia zaplatiť žalobcom sumu vo výške 50,-Eur; vo výroku II. žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a v III. súvisiacom výroku o trovách konania rozhodol tak, že ich plnou náhradou z prísudku zaviazal žalovaného.

2. Po citácii ust. § 1 ods. 1, § 2 písm. a/, § 3 ods. 3, ods. 5 zák. č. 250/2007Z.z., § 255 ods. 2, § 262 ods. 2 CSP svoje rozhodnutie vecne dôvodil tým, že predmetom žaloby je nárok žalobcov voči žalovanému na zaplatenie sumy 6.472,51Eur titulom primeraného finančného zadost'učinenia plynúceho z toho, že žalobcovia v konaní vedenom pod sp. zn. 9Csp/124/2020 na súde prvej inštancie v spojení s odvolacím konaním vedeným na odvolacom súde pod sp. zn. 22CoCsp/18/2021 boli v postavení žalovaných spotrebiteľov úspešní, pretože súd v označenom konaní konanie v časti zastavil, žalobu žalobcu, tu vystupujúceho na strane žalovaného vo zvyšnej časti zamietol a zároveň určil dve neprijateľné zmluvné podmienky v zmluvách žalovaného, a preto žalobcom, ktorí sa úspešne bránili proti nároku dodávateľa, priznal primerané finančné zadost'učinenie vo výške 50,-Eur, berúc v úvahu jeho sankčnú, satisfakčnú a odmeňujúcu funkciu, s prihliadnutím na intenzitu a časové trvanie závadného konania, zohľadňujúc i fakt, že žalobcovia žalovanému nezaplatili ani 1/3 z poskytnutej istiny úveru s tým, že žalobcovia bez bližšieho zdôvodnenia požadovali za každú v základnom konaní vyhlásenú neprijateľnú zmluvnú podmienku sumu 600,-Eur, pričom priznanie primeraného finančného zadost'učinenia nemôže slúžiť na obohacovanie sa spotrebiteľov. Pod úspešným porušením práva alebo povinnosti postačuje, ak súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenie práva alebo povinnosti. Námietku premlčania vznesenú žalovaným neuznal, lebo premlčacia doba začína plynúť až rozhodnutím súdu v základnom konaní. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Z dôvodu neúčelnosti a nehospodárnosti zamietol návrh žalovaného na vypočutie žalobcov a o trovách konania rozhodol podľa zásady úspechu, pričom výška bude počítaná z prísudku.

3. Označený rozsudok včas podaným odvolaním, čo do II. zamietavého výroku napadli žalobcovia z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti, nedostatočne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho

posúdenia (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP). Odvolatelia majú za to, že súdom prvej inštancie im priznané primerané finančné zadosťučinenie je neproporcionálne nízke, oni jeho priznaním nepocitujú adekvátnu satisfakciu, a že ho možno pre žalovaného považovať za odradzujúce. Rovnako súdu prvej inštancie vytykajú, že z jeho odôvodnenia nie je možné zistiť, aká časť z priznaného finančného zadosťučinenia pripadá na nimi uplatňovaný nárok za bezdôvodné obohatenia sa žalovaného na ich úkor, ku ktorému chcel dôjsť žalobou podanou v základnom konaní a aká časť pripadá na dve neprijateľné zmluvné podmienky judikované v základnom konaní. Navrhli rozsudok v nimi napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súčasne uplatnili trovy konania.

4. Z rovnakých odvolacích dôvodov napadol rozsudok aj žalovaný, no ten pre zmenu čo do I. vyhovujúceho výroku a III. súvisiaceho výroku o trovách konania. Žalovaný na prvom mieste vytyka súdu prvej inštancie nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, pretože súd prvej inštancie nereflektoval na ním prednesené zásadné argumenty v otázke, čo je potrebné rozumieť pod úspešným uplatnením práva, kde podľa názoru odvolateľa je pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevyhnutne aktívne konanie spotrebiteľa, o čom v súdnej veci nemôže byť ani reč. Rovnako žalovaný nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že pre priznanie tohto nároku nemá byť aj vznik ujmy na právach dotknutého spotrebiteľa a že má ísť o akúsi odmenu pre spotrebiteľa, ktorý sa pustil do sporu so silnejším dodávateľom, a že to má slúžiť aj ako benefit pre ostatných spotrebiteľov v tom, že určením neprijateľnej zmluvnej podmienky, dodávateľ ustúpi od jej ďalšieho používania. Odvolateľ má rovnako za to, že sankčný postih nepatrí do právomoci civilného súdu, ale do právomoci NBS, s ktorou námietkou sa súd prvej inštancie rovnako nevyporiadal. Navrhol zmenu rozsudku v ním napadnutej časti spočívajúci v zamietnutí aj zvyšnej časti žaloby za súčasného uplatnenia si trov konania.

5. Protistrana s odvolacími argumentami žalovaného vo svojej odvolacej duplike vyjadrila nesúhlas.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektami (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok je nutné zrušiť.

7. Jednou z podstatných, o.i. odvolacích námietok žalobcov (ale i žalovaného) je tvrdenie o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku. Podľa žalobcov z odôvodnenia rozsudku nie je možné zistiť, aká časť z priznaného primeraného finančného zadosťučinenia pripadá na nimi uplatňovaný nárok za bezdôvodné obohatenia sa žalovaného na ich úkor, ku ktorému chcel dôjsť žalobou podanou v základnom konaní, a aká časť pripadá na dve neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré boli judikované v základnom konaní. Podľa žalovaného súd prvej inštancie v rozhodnutí nereflektoval na ním nastolené zásadné argumenty v otázke, čo je potrebné rozumieť pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinností, ako i otázky sankčnej právomoci civilného súdu.

8. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci strane realizáciu jej práv, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé, pričom konkrétne pochybenie súdu musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, a II. ÚS 251/03). Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP), súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov; nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné

s ideou práva na spravodlivý proces. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivý proces, táto vada zakladá prípustnosť odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

10. Preto ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, lebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých súd rozhodol, prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 226/03).

11. Podľa odvolacieho súdu v súdnej veci došlo k naplneniu vyššie popísaného odvolacieho dôvodu. Žalobcovia si totiž podanou žalobou uplatnili primerané finančné zadosťučinenia, kvantifikované celkovo sumou 6.472,51Eur, pozostávajúcej však z troch samostatných nárokov, a to konkrétne sumy 5.272,51Eur z titulu bezdôvodného obohatenia a dva krát sumy 600,-Eur z titulu dvoch neprijateľných zmluvných podmienok. Zo žiadnej možnej interpretácie odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie však vôbec nevyplýva, aká celkovo súdom prvej inštancie priznaná výška/suma primeraného finančného zadosťučinenia (a contrario zamietnutá výška/suma) pripadá, na ten ktorý, zo strany žalobcov žalobou uplatnený nárok. Súd prvej inštancie tak porušil právo strán na spravodlivý súdny proces, vrátane ich práva preukázať v konaní nimi tvrdené skutočnosti o preukázaní dôvodnosti ich nárokov. Uvedený postup súdu prvej inštancie je preto nutné označiť ako arbitrárny, odporujúci princípu materiálneho právneho štátu.

12. V dôsledku vyššie identifikovanej vady odstrániteľnej len zrušením rozhodnutia vydaného v prvoinštančnom konaní, odvolaciu súdu neostávalo nič iné, iba rozhodnutie súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s použitím ustanovenia § 391 CSP. Vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nemohol potom odvolací súd pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti odvolacej argumentácie strán, postupujúc v súlade s rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej nepreskúmateľnosti, je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu odvolaciu prieskumu.

13. V záujme eliminácie akýchkoľvek ďalších pochybení potenciálne vedúcich k vade nového rozhodnutia vezme súd prvej inštancie zreteľ na to, že v rozpore s ustanovením § 220 ods. 2, 3 CSP a právom na spravodlivé konanie je ak neposúdi podstatné skutkové tvrdenia a argumenty strán, nevyhodnotí dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, nedá odpoveď na podstatné právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom ochrany, t.j. s uplatnením nároku a obranou voči nemu v zmysle účelu odôvodnenia rozhodnutia ako to výstižne vyjadril Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí z 1. júla 2003 *Suominen v/ Fínsko*, st. č. 37801/97, § 37: „účelom odôvodnenia rozhodnutia je dať stranám najavo, že boli vypočuté“. Ústavný súd Slovenskej republiky taktiež uviedol, že právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po využití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (sp. zn. III. ÚS 236/2014 z 1. apríla 2014). V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

14. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).